

Laki Lupa- ja valvontavirastosta

1 luku Yleiset säännökset

1 § Asema ja toiminta-ajatus

Valtiolla on erikseen säädettyjä lupa-, valvonta-, rekisteröinti-, toimeenpano-, ohjaustehtäviä sekä yleisen edun valvontaa varten Lupa- ja valvontavirasto, jäljempänä *virasto*. Virasto on valtakunnallinen ja monialainen valtion keskushallinnon viranomainen, joka turvaa alueilla vuorovaikutuksessa toimien perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista. Viraston toiminta-ajatuksena on toimia asiakaslähtöisesti, poikkihallinnollisesti ja moniammatillista asiantuntemusta hyödyntäen. Virasto kuuluu valtiovarainministeriön hallinnonalaan.

2 § Toimialue

Viraston toimialueena on koko maa, jollei erikseen toisin säädetä.

3 § Toimialat ja tehtävät

Virasto hoitaa sille erikseen säädettyjä tehtäviä seuraavilla toimialoilla:

- 1) sosiaali- ja terveys –toimiala, johon sisältyy sosiaali- ja terveydenhuollon, terveydensuojelun sekä alkoholi- ja tupakkahallinnon ja adoptioasioiden hallinnon lupa- ja rekisteröinti-, ohjaus-, valvonta- ja rahoitustehtäviä sekä muutoksenhakuviranomaistehtäviä;
- 2) varhaiskasvatus, koulutus ja kulttuuri –toimiala, johon sisältyy varhaiskasvatusta, opetusta, koulutusta, kirjastoja, liikuntaa, nuorisoa ja hautaamista koskevia lupa-, valvonta-, ohjaus- ja rahoitustehtäviä ja muutoksenhakuviranomaistehtäviä;
- 3) ympäristö -toimiala, johon sisältyy ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun, alueidenkäytön, rakentamisen, vesien- ja merenhoidon lupa-, ohjaus-, suunnittelu- ja valvontatehtäviä, vesitalousasioiden lupa- ja valvontatehtäviä, sekä ympäristövaikutusten arviointiin liittyviä tehtäviä ja muita ympäristön käyttämistä ja suojelua koskevia tehtäviä;
- 4) työsuojelu –toimiala, johon sisältyy työsuojeluhallinnon lupa-, valvonta- ja ohjaustehtäviä sekä olennaisessa määrin työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden tuotevalvontatehtäviä;
- 5) pelastustoimi ja varautuminen -toimiala, johon sisältyy pelastustoimen valvonta, pelastustoimen palvelujen laadun, saatavuuden ja tason valvonta ja arviointi, suuronnettomuusharjoitusten arviointi erityistä vaaraa aiheuttavissa kohteissa, metsäpalojen lentotähystyksen hallinnointi ja ohjaus, pelastustoimen valtionavustuksiin liittyvät tehtävät, varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen ja alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen.

Virastolla voi olla myös muita erikseen säädettyjä tehtäviä.

2 luku Organisaatio

4 § Organisaatio

Virasto jakautuu sille kuuluvien tehtävien hoitamista varten osastoihin. Virastolla voi olla myös osastojen ulkopuolisia toimintayksiköitä. Osastoilla ja osastojen ulkopuolisilla toimintayksiköillä voi olla niiden työjärjestyksessä määrättäviä toiminnallisia ja alueellisia yksiköitä.

Virastossa on seuraavat osastot:

- 1) sosiaali- ja terveysalan osasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä;
- 2) varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin osasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä;

- 3) ympäristöosasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä;
- 4) työsuojeluosasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä;
- 5) pelastustoimen ja varautumisen osasto, joka hoitaa 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä; ja
- 6) hallinto-osasto, joka hoitaa viraston sisäiseen hallintoon liittyviä tehtäviä sekä muita tehtäviä, jotka eivät luonteensa vuoksi kuulu muulle osastolle.

Viraston työsuojeluosaston toiminnan ja tehtävien järjestämiseen sovelletaan, jollei tässä laissa toisin säädetä, työsuojeluhallinnosta annettua lakia (16/1993). Työsuojeluosasto on riippumaton työsuojelun tehtäviä hoitaessaan. Ympäristöosasto on riippumaton lupa- ja valvontatehtäviä hoitaessaan. Mainittujen osastojen toiminta on järjestettävä siten, että riippumattomuus ja puolueettomuus näissä tehtävissä on turvattu eikä niille saa antaa sellaisia muita tehtäviä, jotka voivat vaarantaa näiden tehtävien asianmukaisen hoitamisen ja riippumattomuuden.

Ympäristöosastolla on yleistä etua ympäristöä koskevassa päätöksenteossa ja muutoksenhaussa valvova yksikkö. Yksiköllä on yleisen edun valvontatehtävässään itsenäinen ratkaisovalta. Yksikön toiminta on järjestettävä siten, että sen riippumattomuus ja puolueettomuus näissä tehtävissä on turvattu eikä yksikölle saa antaa sellaisia muita tehtäviä, jotka voivat vaarantaa näiden tehtävien asianmukaisen hoitamisen ja riippumattomuuden.

Varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin osastolla on ruotsinkielinen yksikkö. Yksikön tehtävistä ja virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Virastolla on sisäinen tarkastus.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista toimintayksiköistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella. Osastojen, toimintayksiköiden ja muiden yksiköiden pääasiallisista tehtävistä ja viraston muun organisaation perusteista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella. Tehtävien kuulumisesta osastoille, toimintayksiköille ja muille yksiköille voidaan määrätä tarkemmin viraston työjärjestyksellä.

Viraston päätoimipaikka on (kunnan nimi) ja virastolla on toimipaikka kaikilla sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueilla. Sen lisäksi virastolla voi olla muita työntekopaikkoja. Jos viraston toimintaa organisoidaan 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin alueellisiin yksiköihin, tulee, jollei erityisistä syistä muuta johdu, niiden perustua maakuntajakoon ja aluejaotukset tulee pyrkiä sovittamaan yhteen muiden tehtävien hoidon kannalta keskeisten viranomaisten kanssa. Viraston toimintaa järjestettäessä on huolehdittava kielellisten oikeuksien toteutumisesta. Viraston toimipaikoista ja työntekopaikoista määrätään viraston työjärjestyksessä. Viraston palveluiden saatavuuden järjestämisen ja yksiköiden ja toimintojen sijoittamisen tavoitteista säädetään valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetussa laissa (728/2021).

3 luku Johtaminen

5 § Johtaminen

Virastoa johtaa pääjohtaja. Pääjohtaja vastaa viraston toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta valtiovarainministeriölle ja muille 9 §:ssä mainituille ohjaaville ministeriöille.

Viraston osastoa johtaa pääjohtajan välittömässä alaisuudessa toimiva osastopäällikkö. Osastopäällikkö vastaa pääjohtajalle johtamansa osaston toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta osana viraston tuloksellisuutta. Työsuojeluosaston osastopäällikkö vastaa sosiaali- ja terveysministeriölle osaston tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Viraston toimintayksikköä johtaa toimintayksikön johtaja. Toimintayksikön johtaja vastaa pääjohtajalle johtamansa toimintayksikön toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta osana viraston tuloksellisuutta.

Osastolla tai toimintayksikössä olevan yksikön päällikkö vastaa johtamansa yksikön toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta osana osaston tai toimintayksikön ja viraston tuloksellisuutta.

Virastolla on johtoryhmä, joka tukee pääjohtajaa viraston tulostavoitteiden saavuttamisessa sekä toimintojen yhteensovittamisessa ja muussa viraston johtamisessa. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii pääjohtaja. Johtoryhmän muusta kokoonpanosta ja tarkemmista tehtävistä määrätään viraston työjärjestyksessä.

6 § Asioiden ratkaisuvalta

Pääjohtaja ratkaisee asiat, jotka eivät kuulu 4 §:n 2 momentin 1-5 kohdissa tarkoitettujen osastojen ja 15 §:ssä tarkoitettujen lautakuntien ja toimielinten tehtäviin, jollei toisin ole säädetty. Pääjohtaja ratkaisee hallinto-osastolle ja toimintayksiköille kuuluvat asiat, jollei päätösvaltaa ole työjärjestyksellä määrätty muulle virkamiehelle.

Pääjohtaja voi ottaa ratkaistavakseen asian, jonka viraston virkamies saa viraston, hallinto-osaston tai toimintayksikön työjärjestyksen mukaan ratkaista, lukuun ottamatta 4 §:n 2 momentin 1-5 kohdissa tarkoitetuilla osastoilla ratkaistavia asioita.

Viraston 4 §:n 2 momentin 1-5 kohdissa tarkoitettulle osastolle kuuluvat asiat ratkaisee osastopäällikkö tai muu virkamies sen mukaan kuin osaston työjärjestyksessä määrätään, jollei toisin ole säädetty. Osastopäällikkö voi ottaa ratkaistavakseen asian, jonka osaston virkamies saa osaston työjärjestyksen mukaan ratkaista, jollei toisin ole säädetty.

7 § Yhteiset asiat

Jos asia kuuluu kahdelle tai useammalle osastolle tai toimintayksikölle, asiat on valmisteltava yhdessä ja ratkaistava yhtä aikaa, jollei siitä aiheudu haitallista viivytystä.

8 § Työjärjestys

Virastolla on työjärjestys, jolla annetaan tarkemmat määräykset viraston organisaatiosta, hallinnon ja yhteisten toimintojen järjestämisestä, viraston toimipaikkojen sijainnista, viraston palveluiden saatavuuden perusteista sekä asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta siltä osin kuin muualla laissa ei toisin säädetä taikka asiat eivät kuulu osaston tai toimintayksikön työjärjestyksellä määrättäviksi. Viraston työjärjestys julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

Viraston osastojen ja toimintayksiköiden työjärjestyksissä voidaan antaa tarkempia määräyksiä niiden toiminnallisista ja alueellisista yksiköistä ja muusta sisäisestä organisaatiosta sekä niille kuuluvien 3 §:ssä tarkoitettujen tehtävien järjestämisestä, asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta sekä virkamiesten tehtävistä ja sijoittautumisesta.

Viraston työjärjestyksestä päättää pääjohtaja. Osaston työjärjestyksestä päättää osastopäällikkö. Hallinto-osaston ja toimintayksikön työjärjestyksestä päättää kuitenkin pääjohtaja. Ennen työjärjestyksestä päättämistä asia on käsiteltävä viraston johtoryhmässä.

4 luku Ohjaus

9 § Ohjaus

Viraston yleishallinnollinen ohjaus kuuluu valtiovarainministeriölle, joka huolehtii myös viraston hallintoa ja muita yhteisiä toimintoja sekä muita viraston yhtenäisen toiminnan kannalta tarpeellisia toimenpiteitä koskevasta ohjauksesta.

Viraston toimintaa ohjaavat omilla toimialoillaan oikeusministeriö, sisäministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö sekä ympäristöministeriö (*toimialaohjaava ministeriö*).

Viraston toimialaohjauksen menettelytavoista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

10 § Ohjauksen yhteensovittaminen

Valtiovarainministeriö vastaa ohjauksen koordinoinnista ja yhteensovittamisesta sekä ohjaukseen sisältyvistä yhteisistä hallinnollisista tehtävistä.

Valtiovarainministeriö asettaa suunnittelun ja ohjauksen yhteensovittamiseksi neljäksi vuodeksi kerrallaan yhteensovittamisryhmän, jossa ovat edustettuina toimialaohjaavat ministeriöt. Yhteensovittamisryhmän tehtävänä on käsitellä kehys- ja talousarvio- sekä tulossopimus- ja tilinpäätöskannanottoasiat sekä muut strategiset linjaukset ja laajat kahta tai useampaa osastoa koskevat kehittämishankkeet.

Valtiovarainministeriö voi asettaa myös muita ryhmiä valmistelemaan ja linjaamaan toimialaohjaavien ministeriöiden yhteisiä kantoja ohjaukseen kuuluvissa asioissa.

Ohjauksen yhteensovittamista varten asetettavista ryhmistä sekä niiden tehtävistä ja menettelytavoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

11 § Taloussuunnittelu

Valtiovarainministeriö vastaa viraston toimintaan tarkoitettuja määrärahoja koskevien talousarvio- ja kehysehdotusten yhteensovittamisesta ja valmistelusta osaksi hallinnonalansa esitystä.

Toimialaohjaavat ministeriöt tekevät valtiovarainministeriölle omaa toimialaansa koskevat ehdotukset. Valtiovarainministeriö vastaa viraston organisaatiota, hallintoa ja muita yhteisiä toimintoja koskevien ehdotusten tekemisestä.

Jos ministeriöt eivät pääse yksimielisyyteen eri toimialoja koskevista ehdotuksista, valtiovarainministeriön tulee valmistella hallinnonalaansa koskeva talousarvioehdotus toimialaohjaavan ministeriön kannan mukaisena.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vastaa I momentissa tarkoitetuista tehtävistä työsuojelun toimialan osalta.

12 § Tulosohtaus

Toimialaohjaavat ministeriöt laativat virastolle tulossopimuksen yhteistyössä viraston kanssa.

Valtiovarainministeriö vastaa viraston tulostavoitteiden yhteensovittamisesta ja valmistelusta sekä tulosohtauksen yhteensovittamisesta.

Toimialaohjaavat ministeriöt vastaavat oman toimialansa osalta tulossopimuksen sisältöehdotusten tekemisestä valtiovarainministeriölle. Valtiovarainministeriö vastaa viraston organisaatiota, hallintoa ja muita yhteisiä asioita koskevien ehdotusten tekemisestä. Toimialaohjaavan ministeriön vaatimuksesta tulossopimukseen tulee sisällyttää toimialaa koskeva erillinen osio. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö laatii työsuojelun toimialaa koskevan erillisen osion viraston tulossopimukseen.

Jos ministeriöt eivät pääse yksimielisyyteen eri toimialoja koskevista ehdotuksista, valtiovarainministeriön tulee sisällyttää toimialaohjaavan ministeriön ehdotus osaksi tulossopimusta.

Toimialaohjaavat ministeriöt laativat viraston tilinpäätöstä koskevan kannanoton. Valtiovarainministeriö vastaa toimialaohjaavien ministeriöiden kannanottoehdotusten yhteensovittamisesta ja tilinpäätöskannanoton valmistelusta. Valtiovarainministeriön tulee sisällyttää tilinpäätöskannanottoon toimialaa koskeva erillinen osio, jos toimialaohjaava ministeriö sitä vaatii tai jos ministeriöt eivät pääse yksimielisyyteen kannanoton sisällöstä eri toimialojen osalta.

5 luku Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset

13 §. Varautumisen alueellinen yhteistyö

Viraston tehtävänä on varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen varautumisen yhteistyöalueilla. *Varautumisen yhteistyöalueella* tarkoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 35 §:ssä tarkoitettujen yhteistyöalueiden kanssa maantieteellisesti yhtenäisiä alueita.

Virasto vastaa varautumisen alueellisesta yhteistyöstä:

- 1) järjestämällä varautumista tukevaa alueellista ennakointityötä;
- 2) kehittämällä alueellisia riskiarvioita ja yhteensovittamalla alueelliset riskiarvioinnit;
- 3) edistämällä alueen toimijoiden valmiussuunnittelua;
- 4) järjestämällä alueellista varautumista tukevia valmiusharjoituksia;
- 5) järjestämällä alueellisia maanpuolustuskursseja;
- 6) seuraamalla alueellista varautumisvalmiutta;
- 7) järjestämällä muuta alueellista yhteistoimintaa.

Virasto asettaa alueelliset valmiustoimikunnat, jotka toimivat viraston apuna varautumisen alueellisen yhteistyön suunnittelussa, kehittämisessä ja seurannassa. Alueellisten valmiustoimikuntien asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Viranomainen tai julkista hallintotehtävää hoitava yksityinen voi luovuttaa viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 5, 7, 8, 9 ja 10 kohtien estämättä virastolle ja alueelliselle valmiustoimikunnalle niiden tässä laissa säädettyjen varautumisen alueellisten yhteistyötehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot.

14 § Peruspalvelujen saatavuuden arviointi ja valmiussuunnittelun tukeminen

Viraston varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin osaston tehtävänä on peruspalvelujen saatavuuden arviointi sekä valmiussuunnittelun tukeminen toimialallaan.

15 § Lautakunnat ja muut toimielimet

Sosiaali- ja terveysalan osastolla toimivat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta ja raskauden keskeyttämis- ja sterilöimisasioiden lautakunta.

Sosiaali- ja terveysalan osaston yhteydessä toimivat itsenäiset adoptiolautakunta ja valtakunnallinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta.

Adoptiolautakunnasta säädetään adoptiolaisissa (22/2012). Valtakunnallisesta lääketieteellisestä tutkimuseettisestä toimikunnasta säädetään kliinisestä lääketutkimuksesta annetussa laissa (983/2021) ja sen erillisestä lääketieteellisen tutkimuksen eettisen arvioinnin muutoksenhakujaostosta lääketieteellisestä tutkimuksesta annetussa laissa (488/1999).

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnassa käsitellään ja ratkaistaan sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015) ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) viraston valvottaviksi säädettyjen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden muutoin kuin ammattihenkilön omasta hakemuksesta tapahtuvaa

ammattiharjoittamisoikeuden rajoittamista ja menettämistä, ammattiharjoittamisluvan peruuttamista sekä ammattihenkilön ammattinimikkeen käytön kieltämistä koskevat asiat sekä ammattiharjoittamisoikeuden, ammattiharjoittamisluvan ja ammattinimikkeen käyttöoikeuden takaisinsaamista ja kurinpitoa koskevat asiat. Raskauden keskeyttämis- ja sterilöimisasioiden lautakunnassa käsitellään ja ratkaistaan raskauden keskeyttämisestä annetussa laissa (239/1970) ja sterilöimislaissa (283/1970) viraston hoidettaviksi säädetty raskauden keskeyttämistä ja sterilöimistä koskevat hakemusasiat.

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnan ja raskauden keskeyttämis- ja sterilöimisasioiden lautakunnan viraston sosiaali- ja terveysalan osaston esityksestä neljäksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnan jäsenillä tulee olla yksi tai useampi henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnassa esittelijänä ja lautakunnan sihteerinä toimivat viraston sosiaali- ja terveysalan osaston määräämät virkamiehet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnassa on puheenjohtaja, jonka tulee olla viraston virkamies, ja tarpeellinen määrä muita jäseniä. Yhden jäsenistä tulee edustaa lääketieteellistä, yhden oikeustieteellistä ja yhden sosiaalihuollon asiantuntemusta. Lisäksi lautakunnassa tulee olla edustettuna asiantuntemus kustakin ammattialasta, jonka harjoittajia koskevia asioita lautakunnassa käsitellään. Lautakunta ratkaisee asiat puheenjohtajan ja vähintään neljän jäsenen kokoonpanossa. Asia ratkaistaessa jäsenistä yhden tulee edustaa lääketieteellistä, yhden oikeustieteellistä ja yhden sosiaalihuollon asiantuntemusta sekä yhden sitä ammattialaa, jonka harjoittamista koskeva asia kulloinkin on käsiteltävänä.

Raskauden keskeyttämis- ja sterilöimisasioiden lautakunnassa on puheenjohtaja, jonka tulee olla viraston virkamies, ja kolme muuta jäsentä. Yhden jäsenistä tulee edustaa oikeustieteellistä, yhden lääketieteellistä ja yhden sosiaalihuollon asiantuntemusta. Lautakunta on päätösvaltainen täysilukuisena. Lautakunnan on tarvittaessa kuultava psykiatrian, synnytysopin ja perinnöllisyyslääketieteen asiantuntijoita.

Lautakuntien ja toimielinten jäsenillä on oikeus kohtuulliseen palkkioon ja matkakustannuksien korvaukseen, joiden perusteet valtiovarainministeriö vahvistaa. Perusteiden vahvistamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

16 § Lautakunnan sähköinen kokous

Lautakunnat voivat päättää ja muutoin käsitellä niille kuuluvia asioita osittain tai kokonaan sähköisessä toimintaympäristössä järjestetyssä kokouksessa (sähköinen kokous). Sähköisessä kokouksessa lautakunnan on huolehdittava tietoturvallisuudesta ja siitä, etteivät salassa pidettävät tiedot ole ulkopuolisten saatavissa.

Sähköisen kokouksen edellytyksenä on, että kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri voivat luotettavasti todentaa kokoukseen osallistuvat ja että kokoukseen osallistuva voi seurata kokouksen kulkua ja osallistua asioiden käsittelyyn.

6 luku Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset

17 § Pääjohtajan viran täyttäminen

Valtioneuvosto nimittää viraston pääjohtajan valtiovarainministeriön esityksestä.

18 § Osastopäällikön viran täyttäminen

Valtioneuvosto nimittää osastopäällikön sen ministeriön esityksestä, jonka toimialaan osaston tehtävät pääasiallisesti kuuluvat. Esityksen tekevän ministeriön on kuultava ennen päätöksentekoa viraston pääjohtajaa ja muita ministeriöitä, joiden toimialaan osaston tehtävät kuuluvat. Osastopäälliköt, lukuun ottamatta työsuojeluosaston osastopäällikköä, nimitetään viiden vuoden määräajaksi virkaan, jollei erityisestä syystä ole perustetta nimittää tätä lyhyemmäksi määräajaksi. Osastopäällikön viran erityisinä kelpoisuusvaatimuksina

ovat valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:n 2 momentissa säädetty erityiset kelpoisuusvaatimukset. Esityksen tekvän ministeriön on pyydettävä valtiovarainministeriöltä lausuntoa osastopäällikön palkkauksesta ennen nimittämistä.

Osastopäällikön nimikkeestä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

19 § Yksikön päällikön viran täyttäminen sekä osaston muiden virkojen täyttäminen ja palvelukseen ottaminen

Viraston pääjohtaja nimittää osastopäälliköiden välittömässä alaisuudessa toimivien 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yksiköiden päälliköt osastopäällikön tai hänen määräämänsä esittelystä. Osastopäällikön välittömässä alaisuudessa toimivan yksikön päällikön viran erityisinä kelpoisuusvaatimuksina ovat ylempi korkeakoulututkinto, perehtyneisyys viran tehtäväalaa ja käytännössä osoitettu johtamistaito. Osastopäällikkö nimittää johtamansa osaston muut virkamiehet ja ottaa palvelukseen muun henkilöstön. Työsuojeluosaston osastopäällikkö nimittää johtamansa osaston yksikön päälliköt ja muut virkamiehet sekä ottaa palvelukseen muun henkilöstön.

Yksikön päällikön viran erityisistä lisäkelpoisuusvaatimuksista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

20 § Toimintayksikön johtajan tehtävään määräämistä koskevien asioiden ratkaiseminen sekä toimintayksikön muiden virkojen täyttäminen ja palvelukseen ottaminen

Valtiovarainministeriö ratkaisee toimintayksikön johtajan tehtävään määräämistä koskevat asiat viraston pääjohtajan tai hänen määräämänsä esityksestä. Toimintayksikön johtaja määrätään tehtävään viiden vuoden määräajaksi, jollei erityisestä syystä ole perustetta määrätä tätä lyhyemmäksi määräajaksi. Toimintayksikön johtajan erityisinä kelpoisuusvaatimuksina ovat ylempi korkeakoulututkinto, perehtyneisyys viran tehtäväalaa ja käytännössä osoitettu johtamistaito. Pääjohtaja nimittää toimintayksikön muut virkamiehet ja ottaa palvelukseen muun henkilöstön.

21 § Osastoihin ja toimintayksiköihin kuulumattomien virkamiesten nimitystoimivalta ja palvelukseen ottaminen

Pääjohtaja nimittää osastoon tai toimintayksikköön kuulumattomat virkamiehet ja ottaa palvelukseen muun henkilöstön, jollei viraston työjärjestyksessä toisin määrätä.

Viraston muiden virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista ja nimikkeistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

7 luku Erinäiset säännökset

22 § Virastoa tai sen virkamiestä koskevan hallintokantelun käsittely

Viraston tai sen virkamiehen toiminnasta virastolle tehdyn hallintokantelun ratkaisee pääjohtaja. Viraston työjärjestyksessä voidaan määrätä, että viraston osaston tai toimintayksikön tai niiden virkamiehen toiminnasta tehdyn hallintokantelun ratkaisee kuitenkin kyseisen osaston osastopäällikkö tai toimintayksikön johtaja. Osastopäällikön tai toimintayksikön johtajan toimista tehdyn hallintokantelun ratkaisee kuitenkin pääjohtaja. Pääjohtajan toimista virastolle tehdyn hallintokantelun ratkaisee valtiovarainministeriö.

Työsuojeluosaston tai sen virkamiehen toiminnasta virastolle tehdyn hallintokantelun ratkaisee työsuojeluosaston osastopäällikkö. Työsuojeluosaston osastopäälliköstä virastolle tehdyn hallintokantelun ratkaisee sosiaali- ja terveysministeriö.

Virastosta tai sen virkamiehen toiminnasta ministeriölle tehdyn hallintokantelun käsittelee ja ratkaisee se ministeriö, jonka toimialaan kuuluvasta asiasta hallintokantelussa on kyse. Ministeriö voi siirtää sille tehdyn muun kuin viraston pääjohtajan tai työsuojeluosaston osastopäällikön toimia koskevan hallintokantelun viraston käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi.

23 § Ulkopuoliset asiantuntijat

Virasto voi nimetä määrääjäksi sosiaali- ja terveys -toimialan tehtävien ja varhaiskasvatustehtävien hoitamiseksi tarpeellista asiantuntemusta edustavia ulkopuolisia asiantuntijoita ja lisäksi tehdä hallintolain (434/2003) 3 §:ssä tarkoitettuja hallintosopimuksia viranomaisten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden kanssa toimialaansa kuuluvien yksittäisten asiantuntijatehtävien suorittamisesta viraston lukuun.

Ulkopuolisen asiantuntijan osallistumisesta tarkastuksiin säädetään erikseen.

Virasto voi antaa salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetuille ulkopuolisille asiantuntijoille, viranomaisille, yhteisöille ja henkilöille luvan saada mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömiä tietoja. Edellä 1 momentissa tarkoitettujen asiantuntijatehtävien suorittajat toimivat henkilötietojen käsittelijöinä viraston lukuun.

Asiantuntijana toimivaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Ulkopuolisten asiantuntijoiden kutumisesta, heitä koskevista vaatimuksista ja heidän velvollisuuksistaan säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ulkopuolisilla asiantuntijoilla on oikeus kohtuulliseen palkkioon ja matkakustannuksien korvaukseen, joiden perusteet valtiovarainministeriö vahvistaa. Perusteiden vahvistamisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

24 § Valtion edustaminen

Virasto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta kaikissa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä muualla kuin Ahvenanmaan maakunnassa myös sellaisissa asioissa, joissa toimivaltaista viranomaista ei ole laissa erikseen säädetty, jollei toimialaohjaavan ministeriön edustaja sitä tee.

25 § Työsuojelun valvonta

Sosiaali- ja terveysministeriö valvoo työsuojelua koskevien säännösten noudattamista virastossa.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi 1 momentissa tarkoitettun valvonnan toteuttamiseksi määrätä viraston työsuojeluosaston tarkastajan suorittamaan valvonta- ja tarkastustehtävän virastossa. Valvonta- ja tarkastustehtäviin määrättyyn viraston tarkastajaan ei sovelleta hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohtaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on riippumaton 1 momentin mukaista valvontatehtävää hoitaessaan.

Mitä muualla laissa säädetään viraston tehtävistä työsuojeluviranomaisena, sovelletaan sosiaali- ja terveysministeriöön tilanteissa, joissa virasto on asiassa asianosaisena tai joka muuten koskee virastoa itseään.

26 § Avustavien tehtävien siirtäminen yksityiselle taholle

Virasto voi hallintolain 3 §:ssä tarkoitettulla hallintosopimuksella siirtää viraston tämän lain 3 §:n mukaisiin tehtäviin liittyvän asianhallinnan avustavan tehtävän sellaiselle yksityiselle taholle, jolla on riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen tällaisen tehtävän hoitamiseksi. Avustavia tehtäviä ovat virastolle annettavien ilmoitusten ja muiden asiakirjojen vastaanotto, lajittelu sekä asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen tallentaminen sähköisiä menetelmiä käyttäen asianhallinnan työjonoon. Avustavien tehtävien suorittajat toimivat henkilötietojen käsittelijöinä viraston lukuun.

Julkisen hallinnon yhteisistä sähköisistä tukipalveluista säädetään hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa (571/2016).

Avustavia tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan hänen hoitaessaan näitä tehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

27 § Tietojärjestelmä- ja muiden palvelujen tuottaminen

Kehittämisen- ja hallintokeskus voi sopimuksen perusteella tuottaa virastolle tietojärjestelmäpalveluja ja hoitaa palvelujen digitalisaatiota edistäviä tehtäviä sekä tuottaa virastolle asiakirjojen ja tietoaaineistojen käsittely- ja arkistointipalveluja.

28 § Suoritteiden maksullisuus

Valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Viraston suoritteiden maksuista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

29 § Muutoksenhaku

Jollei muussa laissa toisin säädetä, viraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

8 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

30 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan aluehallintovirastoista annettu laki (896/2009) ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annettu laki (669/2008).

Muussa laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella aluehallintovirastoon, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukseen ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskukseen tarkoitetaan tämän lain tultua voimaan virastoa. Muussa laissa tai asetuksessa lääninhallitukselle, alueelliselle ympäristökeskukselle, ympäristölupavirastolle taikka työsuojelupiirin työsuojelutoimistolle tai työsuojeluviranomaiselle hoidettavaksi säädetty tämän lain 3 §:ssä tarkoitettu tehtävä kuuluu virastolle.

31 § Lupia, rekisteröintejä ja ilmoituksia koskevat siirtymäsäännökset

Aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ennen tämän lain voimaantuloa myöntämä lupa, tekemä päätös tai rekisteröinti sekä edellä mainituille virastoille tehty ilmoitus jää voimaan siinä muodossa, kun se on tämän lain voimaantullessa.

32 § Sopimuksia, sitoumuksia ja vireillä olevia asioita koskevat siirtymäsäännökset

Jollei muualla laissa toisin säädetä aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston vireillä olevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät tämän lain tullessa voimaan virastolle.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueilta sekä ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämisen- ja hallintokeskuksesta virastoon siirtyvien tehtävien hoitamisen edellyttämät vireillä olevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät tämän lain tullessa voimaan virastolle.

Virastolle siirtyvät 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tämän lain voimaantuloon mennessä muodostuneet arkistot, rekisterit ja tietoaineistot, ellei niitä koskevasta vastuista ja velvollisuuksista tämän tai muun lain nojalla erikseen muuta sovita.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut sopimukset ja sitoumukset siirtyvät virastolle kuitenkin vain, jollei niiden sisällöstä muuta johdu.

33 § Henkilöstön asemaa koskevat siirtymäsäännökset

Virkamiesten asemasta säädetään valtion virkamieslain 5 a—5 c §:ssä. Mainittuja pykäläiä sovelletaan myös työsopimussuhteisten työntekijöiden asemaan.

Valtiovarainministeriö voi ennen tämän lain voimaantuloa perustaa viraston pääjohtajan ja hallinto-osaston osastopäällikön virat valtiovarainministeriöön, josta virat siirtyvät virastoon tämän lain tullessa voimaan. Valtiovarainministeriö voi lisäksi tarvittaessa ennen tämän lain voimaantuloa perustaa viraston toiminnan käynnistämisen kannalta välttämättömät virat, ja nimittää virkamiehet virkoihin niitä ensimmäisen kerran täytettäessä, jotka siirtyvät virastoon tämän lain tullessa voimaan. Toimialaohjaava ministeriö, jonka toimialaan osaston tehtävät pääasiallisesti kuuluvat, voi perustaa osastopäällikön viran ministeriöön, joista virka siirtyy virastoon tämän lain tullessa voimaan.

34 § Muutoksenhakua koskevat siirtymäsäännökset

Päätökseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, haetaan muutosta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Tämän lain voimaan tullessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyyn muutoksenhaussa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos tuomioistuin kumoaa päätöksen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

35 § Eräiden lautakuntien toimikautta koskeva siirtymäsäännös

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun valtioneuvoston asetuksen (676/2008) 4 §:n 1 momentin nojalla asetetut ammattihenkilöiden valvontalautakunta ja raskauden keskeyttämis- ja sterilöimisasioiden lautakunta voivat jatkaa toimikautensa loppuun lain voimaan tullessa voimassa olleella kokoonpanolla.

36 § Kumotun lain tietojen antamista koskevan säännöksen soveltaminen eräissä sosiaali- ja terveysalan osaston tehtävissä

Viraston sosiaali- ja terveysalan osaston sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontatehtävissä sovelletaan kumotun Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 6 §:ää sellaisena kuin se on laeissa 292/2018 ja 593/2022.